

הבעל והילדים לא עוזרים לי לקראת הפסח

חנה בותבת: אני מודה, נשואה, אמא לשלושה בנים גדולים, שגרים בבית. בכל שנה לפני פסח חוזר הסיפור. כבר בפורים אני מתחילה להתכונן לפסח. מכינה רשימת קניות ומטלות: את מי נארות, מה אבשל, איזה "פרויקטים" של ניקיון נעשה השנה. הבעל שלי די פסיבי. במקרה הטוב הוא לא מפריע לי. בדרך כלל הוא טוען שאני מגזימה; שאפשר לחגוג את הפסח גם אם לא נהפוך את כל הבית. הוא מעדיף לנצל את הימים שלפני הפסח לטיולים בארץ. אבל אחרי שהבית נקי, הוא נהנה מאוד...

השנה החלטתי שהגיע הזמן לסייר את המטבח. הקירות ממש "שחורים". ביקשתי מבעלי ומהילדים ש"יתלבשו" על המטבח יום אחד ויסיירו אותו לחג. הם כבר עשו זאת בעבר, ויש להם כל הציוד הדרוש: מברשות, סולמות. הם צריכים רק לקנות צבע ולרצות! במקום להיענות לבקשה שלי בשמחה, או לפחות ברצון, הם מצאו לי מאה תירוצים למה אין צורך לסייר את המטבח.

אותי זה מרגיז. אם לי זה מפריע – אני חושבת שהם צריכים להבין אותי ולעזור לי. פולנו משתמשים במטבח, זה המרכז של הבית, אני מבילה בו שעות רבות, ואני רוצה להרגיש שהוא נקי. יש להם חופשה ארוכה לפני פסח; גם לבעלי אין לחץ בעבודה עכשיו, והוא יכול לקחת יום חופשה. אז למה לא? לו יכולתי, הייתי עולה בעצמי על סולם ומסיידת, אבל אני סובלת מסחרחורות. מה לעשות כדי לרתום את כולם לעבודות הבית לקראת החג?

מי מגזים

לא בדקתי את הבית של חנה, ולכן אינני יכולה לדעת מי מגזים – היא, שרוצה לנקות בסיודיות ולסייד, או בעלה, שחושב שהיא מגזימה. כך או כך, יש להם בעיה, כי היא חושבת שהבעל והבנים לא עוזרים ולא משתפים פעולה ולא מתחשבים בה ובכרצונות שלה, והם חושבים שהיא מגזימה.

אני מבינה את חנה. מי שאוהב ניקיון לא סובל לכלוך. לכלוך גורם לו סבל. גורם לו להיות חולה, מדופקא, לחוץ. הוא יהרוג את עצמו ואת הסביבה כדי שהכל יהיה נקי ומצוחצח. ליהנות הוא לא יוכל...

אבל אני מבינה גם את הבעל של חנה. הוא מרגיש נוח גם כשלא משתגעים מניקוי הבית. הוא מעדיף לנקות מעט ולטייל הרבה. זו גישה לגיטימית בהחלט. אולי פריאה וחקמה יותר... נולדים אתה כמו כמובן בקררים רבים בחיים, אין אמת אחת, וגם במקרה הזה האמת היא פנראה אישם באמצע...

מי יסייד וינקח

הפתרון הוא למצוא את דרך הביניים בין שתי הגישות. לפעול כך שחנה לא תהיה חולה מהלכלוך, ושהבעל והילדים לא יהיו חולים מהניקיון...

איך עושים זאת? זאת השאלה. במערכת יחסים טובה, כל צד מתחשב בצד האחר. אם בן הזוג או אבא או אמא או אח או חבר מבקשים

אחד המנהגים הקשורים לפסח הוא "עבודת פרך" (עבודה קשה). נראה שמי ש"המציא" את המנהג הזה חשב, ובצדק, שאם נעבוד קשה לפני החג, הטעם של החג יהיה טוב יותר. אבל מי ש"המציא" את המנהג הזה לא הפיר, פנראה, את מזג האוויר באביב בישראל. הוא היה בגלות... ואולי הוא רצה שנעבוד קשה כדי שנבין טוב יותר מה עבר על אבותינו במצרים, כדי שנבין את המשמעות של יציאה מעבודות לחירות. אבל אנחנו יודעים מניסיוננו, כי פרגע שאנחנו מסיימים לנקות את הבית לפסח, מגיעה סופת חול מהמדבר ומזכירה לנו את 40 שנות הנדודים של אבותינו... זכר ליציאת מצרים. אבל מסורת זו מסורת...

יש בתים שבהם לא מגזימים. מבשלים, מנקים כרגיל, מנקים מהחמץ. גם זו עבודת פרך...

יש בתים רבים, כמו הבית של חנה, שבהם לוקחים את העניין ברכינות ומנקים כל פינה, את כל הפינות שלא מנקים בימים "רגילים". מכבסים וילונות, מנקים את הארונות, מנצרים את האבק מכל הספרים בספרייה. יש המסיידים את הבית לקראת פסח. צריך לעשות זאת מדי פעם, ופסח הוא הזדמנות נהדרת לכך. נעים לשבת בליל הסדר בבית מצוחצח ומחודש ומסויד. השאלה היא, איך "מגיעים בשלום" לערב הסדר בלי מתחים מיותרים, לא עייפים מדי. אם נהיה עייפים מדי – לא נוכל ליהנות מהבית הנקי ומהחג.

מאתנו לעשות משהו, נעשה אותו – גם אם קשה לנו, גם אם הדבר חשוב לו ולא ממש חשוב לנו. זה המפתח לקשר משפחתי ולקשר חברי. במקום שבו כל אחד עושה רק מה שמתאים לו – לא יכול להתקיים קשר אמיתי וחברי.

חנה צריכה להספיר לבני הבית עד כמה חשוב לה שהבית יהיה נקי ושהמטבח יהיה מסויד לפסח. היא יכולה לצפות ולקוות שהם ישתפו פעולה, לבקש מהם שיתחשבו בה. אבל היא צריכה גם להבין שלא כל מה שחשוב לה או מפריע לה – חשוב ומפריע להם. היא צריכה להתחשב בהם. היא יכולה לבקש, אבל היא לא יכולה להכריח. לא פדאי לה לכעוס ולהיות מאוכזבת. היא צריכה לקבל גם את הדעה והדרך שלהם.

גם אם הבעל והבנים חושבים שאמא שלהם מגזימה, שהיא חולת ניקיון, אין להם ברירה. למען ההרגשה הטובה והשלום בבית, הם צריכים לקחת חלק במשימות. זה כיבוד אב ואם!

אם מדובר בעבודה שהם יכולים לעשות בשעות הפנאי – למה לא? טוב יותר שאמא תכעס ותתהלך בהרגשה לא טובה? לדעתי – לא!

אני רוצה להניח שחנה עושה לא מעט עבור בני משפחתה, והם לא אורחים בבית או במשפחה. במשפחה פולם תורמים לכולם. פולם מתחשבים בכולם. פולם שותפים לעבודות, למטלות ולהנאות. התמונה שבה יש בצד אחד אמא שאחראית לניקיון, לפישול, לפביסה, בצד שני אבא שחוזר מהעבודה וקורא עיתון, ובצד אחר ילדים (בכל גיל...) שמשחקים – לא מתאימה לחיים המודרניים!

אני מאחלת לכם שתמצאו את שביל הנוח, כדי להגיע לפסח בלי מתחים מיותרים. לא פדאי לריב או לקלקל יחסים או לקלקל את אוירת החג בגלל לכלוך על קירות או אבק. הכלל הזה לא בורח, אפשר לנקות אותו גם אחרי החג (וגם יהיה לכלוך חדר...) אבל יחסים שהתקלקלו לא תמיד אפשר לתקן...

חג שמח וכשר!

ענת דותן

מכתבים למדור "הכל נשאר במשפחה" אפשר לכתוב לפי הכתובת: ענת דותן, שער למתחיל, המסגר 9, תל-אביב. או למדור "כתבו לנו" באתר שלנו: www.slamathil.co.il